

METSONLEHTIÄ

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) uutiskirje
Julkaisijat: Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö

1/2007

8. 3. 2007

METSON 5.VUOSISEMINAARI ARVIOI SAAVUTETTUA JA LUOTASI TULEVAA

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman METSON saavutuksia arvioimaan ja tulevaa luotaamaan kokoontui Vantaan tiedekeskus Heurekaan keskiviikkona 7.3.2007 yli 130 seminaarilaista. Puheenvuoroissa METSON arvioinnin ja tutkimuksen todettiin osoittavan selkeästi, että METSOsta tuli menestys, josta on hyvä jatkaa.

METSON avulla löydettiin vapaaehtoisuuteen perustuva suojeluhalukkuus ja sille sopivat käytännön menettelytavat. Vapaaehtoiset suojelukeinot soveltuvat hyvin täydentämään jo olemassaolevaa luonnonsuojelun alueiden verkostoa. Haasteena on suojeluverkon ns. kytkeytyneisyys ja sen edellytyksenä riittävän rahoituksen turvaaminen uudelle ohjelmalle.

Heikkinen luotasi tulevaa

Luonnonsuojelujohtaja Ilkka **Heikkinen** ympäristöministeriöstä sanoi Metsäneuvoston laatiman tulevaisuuskatsauksen jo sisältävän keskeisiä linjauksia kansallisen metsäohjelman ja METSON jatkoa koskaan valmisteluun. Suojelun sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset on otettava huomioon, Heikkinen sanoi ja asetti suojeluverkon täydentämisen tavoitteeksi ekologisesti perustellut ja tarkoituksenmukaiset ratkaisut, missä arvokkaiden keskittymien turvaaminen ja laajentamien vapaaehtoisin keinoin on tärkeä väline. Tavoitteen toteuttamiseksi tarvitaan mm. alueellisten, monimuotoisuutta turvaavien yhteistyöverkostojen muodostamista. Heikkinen toivoi myös ns. "ekosysteemilähestymistavan" käyttöönottoa monitavoitteisessa metsäsunnittelussa sekä perinnöllisen monimuotoisuuden huomioimista suojelualueverkoston rakentamisessa.

Tieto lisää myönteisyyttä suojelulle

METSON yhteistoimintaverkostoja tutkinut Eeva **Primmer** Suomen ympäristökeskuksesta totesi tutkimuksen osoittavan, että tieto lisää suojelun hyväksyttävyyttä. Monimuotoisuuden turvaaminen kiinnosti niitä, jotka saivat tietoa tai tunsivat ennestään suojeluratkaisuja ja niiden hyötyjä. Verkostohankkeissa sopimuksia saatiin aikaan investoimalla koulutukseen, tiedotukseen ja neuvontaan.

Luonnonsuojelujohtaja Ilkka Heikkinen ympäristöministeriöstä ja ylijohdaja Aarne Reunala maa- ja metsätalousministeriöstä luotsasivat METSON viidennen vuosiseminaarin.

Neuvonnan merkitys on todettu myös Metsäntutkimuslaitoksen Harri **Hännisen** ja Mikko **Kurttilan** tutkimuksissa: luonnon monimuotoisuuden tunnistamiseen, käsittelyihin tai säästöpuihin liittyvää neuvontaa paransi metsänomistajien tiedon tasoa ja neuvontaa saaneiden omistajien asenteet olivat myönteisemmät monimuotoisuuden edistämistä kohtaan kuin niiden, jotka eivät olleet saaneet minkäänlaista neuvontaa.

Taloustmetsien monimuotoisuus ratkaisee

– Taloustmetsät ylivoimaisesti runsaimpana metsävarantonamme ovat ratkaisevassa asemassa myös

Uudet suojelukeinot toivat vaihtoehtoja perinteisesti polarisoituneeseen metsäluonnon suojeluun, sanovat Eeva Primmer Suomen ympäristökeskuksesta ja Juha Siitonen Metsäntutkimuslaitoksesta.

monimuotoisuuden kannalta, totesi arviointiraportin toimituskunnan jäsen Kimmo **Syrjänen** Suomen ympäristökeskuksesta. – Sen vuoksi talousmetsien monimuotoisuutta edistäviin keinoihin, joita selvitettiin useissa METSO:n hankkeissa, tulisi kiinnittää riittävästi huomiota uuden ohjelman valmistelussa, Syrjänen sanoi.

Metsäluonto on vaihtelevaa

– Suojelukohdeiden ekologinen laatu ja vaateliaan lajiston esiintyminen saattoi vaihdella huomattavasti samallakin alueella, sanoi esityksessään varttunut tutkija Juha **Siitonen** Metsäntutkimuslaitoksesta. – Tämä koski niin kokeiluhankkeissa suojeltuja kohteita kuin talousmetsiä, metsälakikohteita ja jossain määrin myös suojelualueita. Myös METSO-alueen eri osien välillä lajiston ja uhanalaisen lajiston esiintymisen vaihteli huomattavasti. Esimerkiksi Lounais-Suomessa uhanalaisia kangasmetsien lajeja näyttää olevan niukasti parhaisakaan talousmetsissä, Siitonen sanoi.

Kaksi mahdollista suojelustrategiaa

Tulokset antavat tukea Siitosen mukaan kahdelle eri suojelustrategialle, joita hänen mukaansa voitaisiin toteuttaa yhtä aikaa. Toisessa niistä keskityttäisiin kullakin alueella (esimerkiksi metsäkeskuksittain) alueelle ominaisiin luontotyyppeihin ja lajistoon tavoitteena erityisen arvokkaiden kohteiden suojelu pinta-alasta ja sijainnista riippumatta.

Tulossa lähiaikoina:

- Uuden monimuotoisuusohjelman valmistelutyöryhmän ja selvitysryhmän asettaminen
- METSO:n loppuraportti ilmestynyt painosta, saatavana rajoitetusti osoitteella soile.nikula@mmm.fi

Toisessa strategiassa olisi ensisijaista kohteiden koko ja sijainti vanhojen suojelualueiden lähellä ekologisen laadun ollessa vähemmän tärkeä. Tätä puoltaa se, että ekologisten kartoitusten mukaan talousmetsissä on uhanalaisia lajeja laajoilla alueilla Etelä-Suomea hyvin niukasti. Keskittäminen turvaisi suojelualueilla jo esiintyvien populaatioiden säilymistä ja edistäisi niiden siirtymistä perustettaville uusille alueille.

Keskittäminen johtaisi kuitenkin siihen, että lajiston alue-erot korostuisivat entisestään: uhanalaiset lajit kyllä runsastuisivat alueilla, joissa on vahvimmat esiintymät, mutta todennäköisesti taantuisivat alueilla, joissa niitä on vähiten.

UUSI MONIMUOTOISUUSOHJELMA VALMISTEILLA

METSO:n kokemusten pohjalta valtioneuvoston päätettäväksi valmistellaan vuoden 2007 kuluessa uusi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma 2008-2016. Ohjelma viedään valtioneuvostoon yhdessä Kansallisen metsäohjelman kanssa, joka samalla ajantasaistetaan. Ohjelman valmistelu on jo aloitettu ympäristöministeriössä virkatyönä yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Piakkoin toimintaohjelmaa valmistelemaan nimitetään eri tahoja edustava valmistelutyöryhmä ja sitä tukemaan toimintaohjelman selvitysryhmä. Uuden ohjelman rahoitustarpeeksi on arvioitu alustavasti vähintään 65 miljoonaa euroa vuodessa. Ohjelman valmistelun etenemistä voi seurata METSO:n verkkosivuilta www.mmm.fi/metso tai www.ymparisto.fi/metso.

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö, p. 020 490 7113 tai 050 345 0582 mikko.kuusinen@ymparisto.fi.
Ylitarkastaja Marjukka Mähönen, maa- ja metsätalousministeriö, p. (09) 160 54626, marjukka.mahonen@mmm.fi